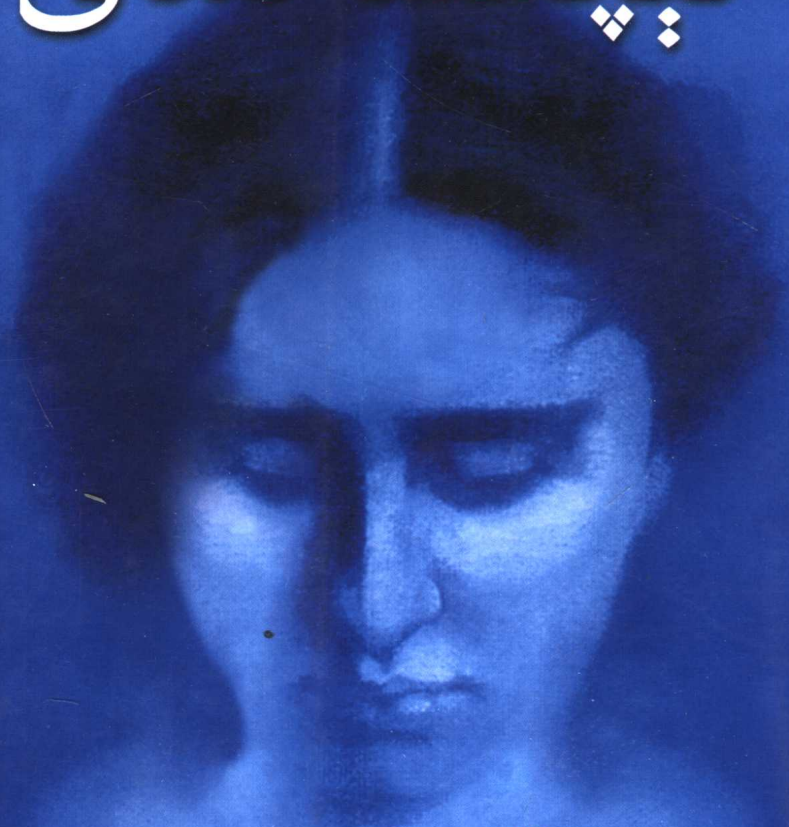

خېلىن كېلپەر (ئامېرىكا)

كۆزۈم ئۈچ كۈنلا ئېچىلسا ئىدى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

假如给我三天光明/(美)凯勒著;玛丽亚·买买提明译. —乌鲁木齐:新疆人民出版社,2005.2

ISBN 7-228-09198-I

I. 假… I. ①凯… ②玛… III. 散文—作品集
美国—现代—维吾尔语(中国少数民族语言)
IV. 1712.65

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2004)第 138144 号

责任编辑: 帕提古丽·米吉提

责任校对: 阿斯亚·艾合买提

封面设计: 艾克拜尔·萨力

假如给我三天光明

作者: 海伦·凯勒

译者: 玛丽亚·买买提依明

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮编: 830001)

新疆新华书店发行

新疆宏图印务有限责任公司印刷

850×1168·毫米 32 开本 15 印张 2 插页

2005 年 2 月第 1 版 2005 年 2 月第 1 次印刷

印数: 1—3000

ISBN 7-228-09198-I 定价: 22.00 元

قاراغۇلۇقتا يورۇقلۇق ئىزدەش ماڭا بۇ دۇنيانى كۆرۈش ئۇمىدىنى بەخش ئەتتى

20 - ئەسىردە كارامەت بىر ھايات ئىككى تەڭداشسىز باتۇرلۇقى بىلەن دۇنيانى لەرزىگە سالدى. ئۇ بولسىمۇ، ئۆزى قاراغۇلۇقتا ياشاپ تۇرۇپ ئىنساندەك يەتكە يورۇقلۇق بەخش ئەتكەن، ھاياتىنىڭ سەكسەن سەككىز باھار، كۈزىنىڭ سەكسەن يەتتە يىلىنى يورۇق دۇنيانى كۆرەلمەي، ھېچبىر ئاۋازنى ئاڭلىيالماي، بىر ئېغىز سۆز قىلالماي زۇلمەتتە، غەيرىلىق ۋە ھەسرەت - نادامەتتە ئۆتكۈزگەن ئاجىزە خېلىن كېلىپ.

ھالبۇكى، مۇشۇنداق قارىغۇ، گاس - گاچا ھالەتتە ياشىغان بۇ ئايال خارۋارە ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ دېڭىلىق ئىنستىتۇتىنى پۈتتۈرگەن، پۈتۈن ھاياتىنى، كۈچ - قۇۋۋىتىنى سەرپ قىلىپ نۇرغۇن جايلارغا بېرىپ كۆپلىگەن خەير - ساخاۋەت ئورگانلىرىنى بەرپا قىلىپ مېھرىپانلارغا يارىتىپ بەرگەن، شۇ تۈپەيلى ئامېرىكىدا چىقىدىغان «دەۋر ھەپتىلىك ژۇرنىلى» تەرىپىدىن 20 - ئەسىردىكى ئامېرىكا بويىچە ئون كاتتا قەھرىمان مەيۋە بولۇپ باھالانغان.

خېلىن بۇ مۆجىزىنى يارىتىشتا پۈتۈنلەي ئېگىلمەس - سۇنئىي روھىغا تايانغان. ئۇ ھاياتىدا تۇرمۇشنىڭ تۈرلۈك خىرىسىنى، جاپا - مۇشەققەتلىرىنى باتۇرلۇق بىلەن قوبۇل قىلىپ، دۇنياغا مۇھەببەت نەزىرى بىلەن قاراپ، بارلىق قىيىنچىلىقلارغا ئادەمنىڭ ئەقلى يەتمەيدىغان دەرىجىدىكى قەيسەرلىك بىلەن يۈزلىنىپ، قاراغۇلۇق ئىچىدە يورۇقلۇققا ئېرىشكەن، ئاخىرىدا يەنە مېھرى - شەپقەت قولىنى پۈتۈن دۇنياغا سۇنغان.

ياخشى بىر كىتابنى ئوقۇپ چىقىش ئۇلۇغ
بىر قەلب بىلەن سۆزلەشكەنگە باراۋەر

خېلىن كېلىپ ھاياتىدا جەمئىي
14 ئەسەر يازغان. «مېنىڭ تۇرمۇ-
شۇم» ئۇنىڭ تۇنجى ئەسىرى. بۇ
ئەسەر ئېلان قىلىنىش بىلەنلا پۈتكۈل
ئامېرىكىنى زىلزىلىگە سېلىۋەتتى.
«دۇنيا ئەدەبىياتىدىكى تەڭداشسىز
نادىر ئەسەر» دەپ تەرىپلەندى. يۈز
نەچچە خىل نەشرى چىقىپ، دۇنيادا
غايتەت زور تەسىر قوزغىدى.
بۇ كىتابتا خېلىن كېلىپنىڭ
«مېنىڭ تۇرمۇشۇم»، «قاراڭغۇلۇق»،
«تىن چىقىش»، «مۇئەللىم»
قاتارلىق ئۈچ كىتابى ھەمدە ئامېرىكا
«ئاتلانتىك ئوكيان ئايلىق ژۇرنىلى»
دا ئېلان قىلىنغان «كۆزۈم ئۈچ
كۈنلا ئېچىلسا ئىدى» ناملىق مەشھۇر
نەسىرى ئۆزلەشتۈرمە تەرجىمە
ئاساسىدا خېلىن كېلىپنىڭ مول،
تەسىرلىك، چىن ۋە ئۇلۇغ ھاياتى
مۇكەممەل، سىستېمىلىق
تونۇشتۇرۇلدى.

كىرىش سۆز

تۇغۇلغاندىن تارتىپ ھازىرغىچە بولغان ھايات مۇساپەمنى ئەسلەپ تەرجىمىھال يېزىپ چىقىشتىن خېلىلا بىئارام بولدۇم. چۈنكى، بالىلىق ھاياتىمنى چۈمكىۋالغان قارا پەردىنى ئاچايىمۇ، ئاچمايمۇ دەپ كۆپ ئىككىلەندىم.

دەرۋەقە، تەرجىمىھال يېزىش قىيىن بىر ئىش. ھالبۇكى، بالىلىق دەۋرىمنىڭ ئۆتۈپ كەتكىنىگە ئۇزاق ۋاقىت بولغانلىقىدىن، بالىلىقىمدىكى قايسى ئىشلارنىڭ بولغان ئىشلار، قايسىلىرىنىڭ مېنىڭ خىيالىم، تەسەۋۋۇرۇم ئىكەنلىكىنى ئۆزۈممۇ ئېنىق پەرق ئېتەلمەيتتىم. بىراق، خاتىرىمىدە قالغان، بولۇپ ئۆتكەن بەزى ئىشلار پارچە - پۇرات، ئۇششاق - چۈششەك بولسىمۇ، كىشىلىك تۇرمۇشۇمغا ئۇنداق ياكى مۇنداق تەسىر كۆرسەتكەنلىكى ئۈچۈنمىكىن، پات - پات كالىمدا گويا يېڭىلا بولغاندەك ناھايىتى روشەن زاھىر بولىدۇ. ئۇزۇن ۋە تۇتۇرۇق. سىز، زېرىكىشلىك بولۇپ قېلىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، مەن تەرجىمىھالىمدا ھاياتىمدىكى ئەڭ قىزىقارلىق ۋە بەكرەك قىممىتى بار بەزى ۋەقەلەرنى بايان قىلماقچىمەن.

خېلىن كېلىپ

مۇندەرىجە

بىرىنچى باب قەلب كۆزىنى ئېچىش 1

يورۇقلۇق ۋە ئاۋاز 3

بالىلىق دەۋرىمىدىكى خاتىرىلەر 10

مېھىر بۆشۈكى 17

ئۆمىد 20

يېڭى ھايات بەخش ئەتكۈچى 25

تەبىئەتكە يېقىنلىشىش 30

«سۆيگۈ - مېھىر» نىڭ مەنىسىنى چۈشىنىش 35

خۇشاللىق ۋە ھەيرانلىق 40

مىلاد بايرىمى 49

بوستون سەپىرى 52

دېڭىزنى باغلاش 57

كۆزنى تاغ ئارىسىدا ئۆتكۈزۈش 60

ئىككىنچى باب ئىشەنچ ۋە ئۆمىد 67

پاك دۇنيا 69

سۆزلەشنى ئۆگىنىش 72

«قىراۋ شاھى» ۋە قەسى 79

خەلقئارا كۆرگەزمە 92

ئوقۇش 96

ئىشەنچ ۋە ئۆمىد 99

103	 كامبرېج قىزلار مەكتىپى
110	 ئوڭۇشسىز شارائىتىنى يېڭىش
117	 ئوقۇشقا كىرىش
128	 ئىدىيىۋى ئۇتۇپىيە
144	 تۇرمۇشنىڭ پەيزىنى سۈرۈش
158	 ماڭا نۇر دەستىسى سۇنغان قوللار

ئۈچىنچى باب قاراڭغۇلۇق ۋە ئۈنسەزلىك ئىلە.	
171	 كىدىن چىقىش

173	 ئالىي مەكتەپ ھاياتىم
194	 مارك تۋېن بىلەن ئۇچرىشىش
205	 يېڭىلىگىنىگە تەن بەرمەيدىغانلار
216	 غەيرەت بىلەن مۇنبەرگە چىقىپ سۆزلەش
220	 دوكتور بېلىنى ياد ئېتىمەن
234	 ئۇرۇشقا قارشى داغدۇغىلىق ھەرىكەت
245	 كىنوغا چىقىش
255	 سېرىك ئۆمىكىدىكى ھايات
259	 مېھرىبان ئاپامنىڭ ۋاپاتى
268	 كۈتۈلمىگەن خۇشاللىق
276	 قاراڭغۇلۇق ۋە ئۈنسەزلىك ئىلكىدىن چىقىش

297	 تۆتىنچى باب شىپالىق يامغۇر
-----	----------------------------------

299	 يۈرتىدىن ئايرىلىش
311	 ياخشى كۈنلەر
316	 كومېتا (قۇيرۇقلۇق يۇلتۇز)
329	 قۇتقۇزۇش ئورنى

338	 مەن ئوقۇيمەن
350	 ئىككىنچى پۇرسەت
362	 مەكتەپ نامىغا داغ تەكگۈزۈش
372	 ياشلىق باھار
384	 يورۇقلۇق بولمىغان دۇنيا
394	 كىچىك زالىم
403	 ئاشتىدىكى جەڭ
412	 ئايرىم مەشىق قىلدۇرۇش
420	 سۇ. . . سۇ. . . سۇ. . .
426	 يېزىق ئۆگىنىش
431	 تۇرمۇش تەسىراتلىرى
441	 بۈگىنكى ئەللەر مەكتىپى
446	 ئاققان سۈدەك ئۆتكەن ھايات

بەشىنچى باب كۆزۈم ئەگەر ئۈچ كۈنلا ئېچىلسا	
451	 ئىدى

457	 بىرىنچى كۈنى
462	 ئىككىنچى كۈنى
468	 ئۈچىنچى كۈنى

بىرىنچى باب

قەلب كۆزىنى ئىچىش

كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا، ئۆزۈمنىڭ ھېچ نەرسىنى كۆرەلمەي،
زۇلمەت - قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى سەزگىنىمدا، گويا
قاباھەتلىك چۈش كۆرۈپ قورقۇپ كەتكەن ئادەمدەك پۈتۈن ۋۇجۇد-
دۈمنى قاتتىق قورقۇنۇپ، ئېيتقۇسىز قايغۇ - ھەسرەت ئىلىكىگە
ئالدى. بۇ خىل ھېسسىياتنى مەن پۈتكۈل ھاياتىمدا زادىلا ئۇنتۇپ
كېتەلمىدىم.

يورۇقلۇق ۋە ئاۋاز

مەن 1880 - يىلى 6 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئامېرىكىنىڭ
جەنۇبىدىكى ئالاباما شتاتىنىڭ تۈسكۈمبىيە دېگەن بازىرىدا تۇغۇل-
دىم.

ئاتا جەمەت ئەجدادىمىز شۋېتسىيىدىن كۆچمەن بولۇپ كې-
لىپ ئامېرىكىنىڭ مارىلاند شتاتىدا ئولتۇراقلاشقانىكەن. ئادەم-
نىڭ ئەقلى يەتمەيدىغان بىر ئىش شۈكى، ئەجدادىمىز-
دىن بىر-بىرى گاس - گاجىلارنى تەربىيەلەش مۇتەخەسسسى
بولغانىكەن.

ئۇنىڭ ئەۋلادىدىن مەندەك ھەم قارىغۇ، ھەم گاس، ھەم گاجا
بىرى چىقىپ قالارنى كىممۇ ئويلىغان دەيسىز؟ بۇ ئىش خىيا-
لىمغا كەلسىلا، توۋا، تەقدىر - قىسمەتنى ئەجەبمۇ بىلىپ بولماي-
دىكەن - ھە! دەپ قاتتىق ھەسرەت چېكىمەن.

ئەجدادىمىز ئالاباما شتاتىنىڭ تۈسكۈمبىيە بازىرىدىن يەر -
زېمىن سېتىۋالغاندىن كېيىن، پۈتكۈل جەمەتىمىز مۇشۇ يەرگە
ئولتۇراقلاشقانىكەن. ئېيتىشلارغا قارىغاندا، ئۇ چاغدا بۇ يەر بەك
چەتتە بولغانلىقى ئۈچۈن، بوۋىمىز ھەر يىلى ئۆيگە ۋە دېھقانچى-
لىق مەيدانىغا كېرەكلىك نەرسە - كېرەكلەرنى - دېھقانچىلىق

سايمانلىرى، ئوغۇت، ئۇرۇق قاتارلىق نەرسىلەرنى ئالايتەن ئات-
لىق بېرىپ تۈسكۈمبىيە بازىرىدىن 760 ئىنگىلىز چاقىرىم يىراق-
لىقتىكى فىلادېلفىيىدىن سېتىۋېلىپ كېلەتتىكەن. بوۋىمىز ھەر
قېتىم فىلادېلفىيىگە بېرىپ كەلگۈچە ئارىلىقتا غەربنىڭ يول
بويىدىكى مەنزىرىلىرى، سەپەردە ئۇچراشقان ئادەملەر ۋە ئىشلار،
نەرسىلەر ناھايىتى جانلىق تەسۋىرلەنگەن خەتلەرنى يېزىپ ئائىلە-
دىكىلەرنى خاتىرجەم قىلىدىكەن. ئائىلىمىزدىكىلەر تا ھازىرغىچە
بوۋىمىز قالدۇرۇپ كەتكەن ئاشۇ مەكتۇپلارنى ئوقۇشنى ياخشى
كۆرىدۇ، گويا ئاجايىپ - غارايىپ سەرگۈزەشتىگە تولغان رومان-
نى ئوقۇغاندەك بولۇشىدۇ.

دادام ئارتور كېلىپ جەنۇب - شىمال ئۇرۇشى ۋاقتىدا
جەنۇب ئارمىيىسىدە كاپىتان بولغانىكەن. ئاپام كېتى ئادامىس
دادامنىڭ ئىككىنچى ئايالى بولۇپ، دادامدىن خېلىلا كىچىك
ئىدى.

مەن كېسەل بولۇپ قېلىپ كۆرۈش، ئاڭلاش سەزگۈمنى
يوقىتىپ قويۇشتىن ئىلگىرى، ئۆيىمىز ناھايىتى كىچىك بولۇپ،
چاسا كەلگەن چوڭ بىر ئۆي، خىزمەتكارلار تۇرىدىغان كىچىك
بىرلا ئېغىز ئۆيىمىز بار ئىكەن. ئۇ چاغلاردا جەنۇبتا لازىم بولۇپ
قالسا ئىشلىتىرمىز، دەپ ئۆيىنىڭ يېنىغىلا بىرەر ئېغىز ئۆي
سېلىۋېلىش ئادەت بولۇپ كەتكەنىكەن. شۇڭا، جەنۇب - شىمال
ئۇرۇشىدىن كېيىن داداممۇ شۇنداق بىر ئۆي سېلىۋالغانىكەن.
دادام ئاپام بىلەن توي قىلغاندىن كېيىن مۇشۇ ئۆيدە ئولتۇرۇپتۇ.
ئۆزۈم باراڭلىرى، ئەتىرگۈل، ئۇچقاتلار بىلەن ئورالغان بۇ كى-
چىك ئۆي يىراقتىن گويا شاخ - شۆمبىلار بىلەن ياسالغان
باراڭدەك كۆرۈنەتتى.

چاققانغىنا بالكومۇ سېرىق ئەتىرگۈل، جەنۇبىنىڭ پالما مە-
رىزى قاتارلىق گۈللەر ئارىسىدا بولۇپ، بۇ يەر بىرتوغرام ۋە
ھەسەل ھەرىلىرىنىڭ ئارامبەخش ماكانى ئىدى.

بوۋام مومامنىڭ ئۆيىمۇ ئەتىرگۈللۈك راۋىقىمىزغا يېقىنلا
يەردە ئىدى. ئۆيىمىز قويۇق دەل - دەرەخ، ئۇچقاتلار ئارىسىدا
بولغانلىقى ئۈچۈن، قولۇم - قوشنىلىرىمىز ئۆيىمىزنى «يېشىل
ماكان» دەپ ئاتىشاتتى. مانا بۇ بالىلىق دەۋرىمدىكى جەننىتىم.
ئائىلە ئوقۇتقۇچىم سۈللىۋان خېنىم كېلىشتىن ئىلگىرى،
مەن پالما مەرىزى ۋە دەرەخلەرگە تايىنىپ ئاستا مېڭىپ ھويلىغا
چىقىپ، پۇراش سەزگۈم بىلەن يېڭى ئېچىلغان بۇكسۇس ۋە پىياز
گۈللەرنى تېپىپ خۇش ھىدىنى پۇراپ ھۇزۇرلىناتتىم.
كۆڭلۈم پەرىشان بولۇپ قالغان بەزى چاغلاردىمۇ ئۆزۈم
يالغۇز مۇشۇ يەرگە كېلىپ ئۆزۈمگە تەسەللى ئىزدەيتتىم. ئوتتەك
قىزىپ كەتكەن يۈزۈمدىكى سالىقىدىن، ئارامبەخش يوپۇرماق-
لار ۋە ئوت - چۆپلەر ئارىسىغا تىقىۋېلىپ، بىئارام بولغان
كۆڭلۈمنى تىنچلاندۇراتتىم.

يېشىللىققا پۈركەنگەن بۇ ھويلا - ئارام جانغا ھۇزۇر بېغىش-
لاپ، كۆڭۈلنى چاغ قىلاتتى. بۇ يەردە يەر بېغىرلاپ ئۆسىدىغان
پىلەكلىك ئۆسۈملۈكلەر، يەسىمەن ۋە ئىنتايىن كەم ئۇچرايدىغان
كېپىنەك نېلۇپەر دەپ ئاتىلىدىغان بىر گۈل بار ئىدى. بەكمۇ
مەزىزلىك پۇرايدىغان بۇ گۈلنىڭ تېزلا تۆكۈلۈپ كېتىدىغان بەر-
گى كېپىنەكنىڭ قاناتلىرىغا ئوخشايدىغان بولغانلىقى ئۈچۈن كې-
پىنەك نېلۇپەر دەپ ئاتالغان. شۇنداقتىمۇ گۈللەرنىڭ سەرخى-
لى، ئەڭ چىرايلىقى يەنىلا ئەتىرگۈل ھېسابلىنىدۇ. جەنۇبتىكى
ئۆيىمىزدە بار بۇنداق پىلەكلىك ئەتىرگۈللەر شىمالنىڭ گۈلزار-
لىقلىرىدا تولىمۇ كەم ئۇچرايدۇ. چۈنكى، بۇ خىل ئەتىرگۈل
پىلەك تارتىپ، غۇچچىدە ئېچىلىپ بالىكوندىن پەسكە ساڭگىلاپ
تۇرىدۇ. پۇرىقى بەكمۇ خۇش ھىد. ھەر كۈنى سەھەردە، شەبنەم
قۇرۇپ كەتمەستە ئۇنى تۇتىدىغان بولسىڭىز، شۇنچىلىك سىلىق،
يۇمران، پاكىزكى، ئىختىيارسىز سۆيۈنۈپ، ياپراپ كېتىسىز.
بۇنداق چاغلاردا، مەن ئىختىيارسىز، بەلكىم تەڭرىنىڭ قۇدرىتى

بىلەن گۈللۈككە پارلاق نۇر چېچىپ تۇرغان قۇياش نۇرىمۇ مۇ-
شۇنداق بولۇشى مۇمكىن، دەپ ئويلايمەن.

ھاياتىمنىڭ دەسلەپكى مەزگىلى، يەنى يورۇق دۇنياغا كۆز
ئىچىشىم ئاددىي ۋە ئادەتتىكىچە بولۇپ، ئائىلىمىزدىكىلەر تۇنجى
پەرزەنتى تۇغۇلغان ئائىلىلەرگە ئوخشاشلا شادلانغانىكەن. ئەمما،
تۇنجى بالىغا (ماڭا) ئىسىم قويۇشقا كەلگەندە ھەممە ئادەم جىق
باش قاتۇرۇپتۇ، كۆپ تالاش - تارتىشلار بولۇپتۇ. چۈنكى، ھەممىلا
ئادەم ئۆزى تاپقان ئىسىمنى بەكمۇ خاسىيەتلىك، ياخشى دەپ
قارايدىكەن. دادامنىڭ بەكمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر ئەجدادىنىڭ نامى-
نى ئۆچۈرمەي ماڭا «مېدىر كامپېل» دېگەن ئىسىمنى قويغۇسى
بار ئىكەن. ئاپام بولسا ئاپىسىنىڭ ئىسىمنى قويۇپ مېنى «خې-
لېن ئاپرىت» دەپلى دەپتۇ. كۆپچىلىك قايتا - قايتا ئويلىشىپ
ئاپامنىڭ ئارزۇسى بويىچە ماڭا ئاپامنىڭ ئاپىسىنىڭ، مومامنىڭ
ئىسىمىنى قويۇپتۇ.

ئىسىم قويۇش ئىشى شۇ تەرىقىدە تاماملانغاندىن كېيىن،
كۆپچىلىك مېنى چېركاۋغا ئاپىرىپ باپتىس قىلدۇرۇش ئىشى
بىلەن پايىپتەك بولۇپتۇ. ئىنتايىن خۇشال بولۇپ كەتكەن دادام
چېركاۋغا بارغۇچە يولدا ئىسىمىمنى ئۇنتۇپ قاپتۇ. باستىر ئۇنىڭ-
دىن: «بوۋاقنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سورىغاندا، جىددىيلىك-
شىپ، ھاياجانلىنىپ كەتكەن دادام ئىتتىكىلا: «خېلېن ئادامس»
دەۋىتىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئىسىم مومامنىڭ ئىسمى بولغان
«خېلېن ئاپرىت» بولماي «خېلېن ئادامس» بولۇپ قاپتۇ.

ئۆيدىكىلەرنىڭ دەپ بەرگەنلىرىدىن ئۇقتۇمكى، بوۋاق ۋاق-
تىمدا مەن بەك چېچەن، ئالاھىدە مىجەزلىك بولۇپ، ھەممىلا
نېمىگە بەك قىزىقىدىكەنمەن. ئىنتايىن قەيسەر، چىداملىق،
چوڭلارنىڭ قىلغانلىرىنى دوراشقا ئىنتىلىپ تۇرىدىكەنمەن.
شۇڭلاشقىمىكىن، ئالتە ئايلىق بولۇپلا «چاي»، «ياخشىمۇسىز»
دېگەندەك گەپلەرنى قىلىپ ھەممە ئادەمنىڭ مەسلىكىنى كەلتۈر-

گەنىكەنمەن. ھەتتا «سۇ» دېگەن سۆزنىمۇ بىر ياشقا كىرمەي تۇرۇپلا دېيەلىگەنىكەنمەن. كېسەل بولۇپ ساقايغاندىن كېيىن نۇرغۇن سۆزلەرنى قىلىشنى ئۇنتۇپ قالغان بولساممۇ، «سۇ» دېگەن سۆزنى ھازىرغىچە ئۇنتۇپ قالمىدىم.

ئۆيدىكىلەر يەنە مېنىڭ بىر ياشقا كىرىپلا ئايىغىم چىققانلىق قىنى ماڭا ئېيتقاندى. بىر كۈنى ئاپام مېنى يۇيۇندۇرۇپ بولۇپ تىزىدا ئولتۇرغۇزۇپتۇ. مەن توساتتىن ئەينەكتەك پارىقراق پولدا جىلۋە قىلىۋاتقان دەرەخنىڭ شولىسىنى كۆرۈپ قېلىپ، ئاپام - نىڭ تىزىدىن سىيرىلىپ چۈشۈپ تايىتاڭلاپ بىر قەدەم - بىر قەدەمدىن مېڭىپ بېرىپ دەرەخ شولىسىنى دەسسەپ - دەسسەگەنىكەنمەن.

ھەش - پەش دېگۈچە ئاجايىپ گۈزەل ئۈچ پەسىل - ئىللىق قۇياش نۇرىدا ئۇچار - قاناتلار خەندىن ئۇرۇپ نەغمە قىلىپ، شوخ ئۇسسۇلغا چۈشكەن، كائىناتنى يېقىملىق ناخشا ساداسى قاپلىغان گۈزەل باھار، ھەممىلا جاينى مېۋە - چېۋە، ئەتىرگۈللەر قاپلىغان كۆركەم ياز پەسلى، ئوت - چۆپلەر سارغىيىپ، يوپۇرماقلار قىزىل تۈس ئالغان كەچ كۈز ئۆتۈپ كەتتى. مانا بۇلار پىلتىڭلاپ يۈرگەن، گەپلەرنى يېرىم - يارتا قىلىپ ئائىلىدىكىلەرنىڭ ئىچىدىكىنى كۆيدۈرۈپ يۈرگەن بىر بالىنىڭ ۋۇجۇدىدا قالغان ياخشى ئەستىلىك.

ياخشى كۈن ئۇزۇنغا بارماس، دېگەندەك بەختىيار چاغلارنىڭ ئۆمرى بەكمۇ قىسقا بولىدىكەن. مەن تۇغۇلۇپ ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئاي تولىمۇ قورقۇنچلۇق ئاي بوپتۇ. مەن تۇيۇقسىز ئاغرىپ قېزىتىپ كېتىپتەمەن. بۇلبۇللارخەندىن ئۇرۇپ سايىردىغان، خۇش پۇراق گۈللەر پورەكلەپ ئېچىلغان گۈزەل باھار كۈنلىرىنى مەن ئېغىر ئاغرىق، قاتتىق قىزىتما قوينىدا ئۆتكۈزۈپتەمەن. دوختۇرلار كېسەلىمگە جىددىي خاراكتېرلىك ئاشقا - زانغا قان تولۇش ۋە مېڭىشكە قان تولۇش كېسەلى دەپ دىئاگنوز

قويۇپتۇ ھەمدە بۇ كېسەلگە داۋا يوقلۇقى، مېنى قۇتۇلدۇرۇپ قالالمايدىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ. ئەمما، بىر ئەتىگەنلىكى قىزىتىم تۇيۇقسىز قايتىپتۇ. بۇنداق مۆجىزىدىن ئائىلىدىكىلەرنىڭ قانچىلىك ھەيران بولغانلىقى ۋە شادلانغانلىقىنى تەسۋىرلەشكە تىل ئاجىزلىق قىلىدىكەن. بىراق، بۇ قېتىمقى قاتتىق قىزىتما تۈپەيلى مەن كۆرۈش ۋە ئاڭلاش ئىقتىدارىمدىن پۈتۈنلەي مەھرۇم بولۇپ، يېڭىلا تۇغۇلغان بوۋاقتەك بولۇپ قاپتىمەن. ھالبۇكى، بۇنى ئائىلىمىدىكىلەر، دوختۇرلار پەقەتلا بىلمەپتۇ.

شۇ قېتىمقى قاتتىق ئاغرىغىنىم ھېلىمۇ خىرە يادىدا بار. قاتتىق قىزىتىپ ھوشۇمنى بىلىپ - بىلمەي ياتقىنىمدا، ئاپامنىڭ سىلىق پەپىلەپ تەسەللىي بېرىشلىرى مېنىڭ قورقۇنچ ۋە ئاغرىق ئازابىنى باتۇرلۇق بىلەن يېڭىشىمگە ئىمكانىيەت يارىتىپ بەرگەندى. ھېلىمۇ ئېسىمدە، قىزىتىم قاتتىقلىقىدىن كېيىن، كۆزۈم قۇرغاقلىشىپ، ئوتتەك قىزىپ، ئاغرىپ نۇردىن قورقىدىغان بولۇپ قالغاچقا، مەن ئىلگىرى ياخشى كۆرىدىغان قۇياش نۇرىدىن قېچىپ تامغا قارىۋالىدىغان ياكى بۇلۇڭ - پۇچقاقلاردا تۈگۈلۈپ ئولتۇرۇۋالىدىغان بولۇپ قالغانىدىم. كېيىن كۆرۈش قۇۋۋىتىم بارا - بارا ئاجىزلاپ، قۇياش نۇرىنى ئاستا - ئاستا سەزمەس بولۇپ قالدىم.

كۆزۈمنى ئاچقىنىمدا، ئۆزۈمنىڭ ھېچ نەرسىنى كۆرەلمەي زۇلمەت - قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى سەزگىنىمدە گۇيا قاباھەتلىك چۈش كۆرۈپ قورقۇپ كەتكەن ئادەمدەك پۈتۈن ۋۇجۇدۇمنى قاتتىق قورقۇنچ، ئېيتقۇسىز قايغۇ - ھەسرەت ئىلىكىگە ئالدى. بۇ خىل ھېسسىياتنى مەن پۈتكۈل ھاياتىمدا زادىلا ئۇنتۇپ كېتەلمىدىم.

كۆرۈش ۋە ئاڭلاش ئىقتىدارىمنى يوقاتقاندىن كېيىن، مەن تەدرىجىي يوسۇندا بۇرۇنقى ئىشلارنى ئۇنتۇپ كەتتىم. تاكى ئائىلە ئوقۇتقۇچىم سۇلىمىۋان خېنىم كەلگەنگە قەدەر ئۇنسۇز، قاپقاراڭغۇ

بىر دۇنياغا مەنسۇپ بولۇپ قالدىم.
ئۇ كېلىپ مېنى دۇنياغا ئۈمىد بىلەن قارايدىغان قىلدى.
قەلبىم يۈكىنى يېنىكلەتتى. قەلب كۆزۈمنى ئاچتى، يۈرىكىمگە
ھايات ئۇچقۇنىنى چاچتى.

مەن گەرچە يورۇقلۇق، نۇر، ئاۋازدىن ئون توققۇز ئايلا
بەھرىمەن بولالمايىغان بولساممۇ، كەڭرى، يېشىلزار قورۇ -
جايلار، سۈپسۈزۈك كۆك ئاسمان، ياپيېشىل ئوت - چۆپلەر،
گۈزەللىكتە بىر - بىرىدىن قېلىشمايدىغان خۇش پۇراق گۈللەر
ھېلىمۇ ئېسىمدە ناھايىتى ئېنىق تۇرۇپتۇ. ھاياتلىقنىڭ مانا بۇ
ئازغىنا قەترىلىرى قەلبىمگە مۆھۈر بولۇپ بېسىلىپ، يۈرىكىم-
دىن مەڭگۈلۈك ئورۇن ئالدى.